

Wyrok
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Rzeszowie
z dnia 12 grudnia 2012 r.
II SA/Rz 1001/12

Nietezowane

- *Legalis*

Skład sędziowski

Joanna Zdrzałka (sprawozdawca)
Magdalena Józefczyk
Robert Sawuła (przewodniczący)

Sentencja

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie po rozpoznaniu w Wydziale II na rozprawie w dniu 12 grudnia 2012 r. sprawy ze skargi S. J. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia (...) sierpnia 2012 r., Nr (...) w przedmiocie opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej - skargę oddala.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia (...) czerwca 2012 r., Nr (...) Starosta Powiatu (...), po rozpatrzeniu wniosku S. J.:

1) odmówił odstąpienia od ustalenia miesięcznej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w wysokości przyznanego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka D. J. w rodzinie zastępczej spokrewnionej u L. i B. W. w okresie od 1.04.2012 r. do 30.09.2012 r.,

2) ustalił S. J. miesięczne opłaty za pobyt dziecka D. J. w pieczy zastępczej w rodzinie spokrewnionej, tj. po 290,50 zł miesięcznie w okresie od 1.04.2012 r. do 30.09.2012 r.

W uzasadnieniu wskazano, że postanowieniem Sądu Rejonowego w M., Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 23.09.2011 r., sygn. akt (...) małoletni D. J. został umieszczony w rodzinie zastępczej. Zgodnie art. 193 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczne opłaty w wysokości przyznanego świadczenia i dodatków w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej. Zgodnie natomiast z § 3 ust. 1 i ust. 4 uchwały Rady Powiatu (...) w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej, odstąpienia od ustalenia opłaty następuje na czas określony w decyzji oraz na wniosek osób zobowiązanych, po przedłożeniu niezbędnych dokumentów uwzględniających ich sytuację majątkową, rodzinną i zdrowotną.

Wnioskodawca S. J. prowadzi gospodarstwo wraz z żoną W. J., lecz się w Poradni Ogólnej z powodu nadciśnienia tętniczego i schorzeń tarczycy. Ona wnioskodawcy nie pracuje i podlega ubezpieczeniu w KRUS. Na dochód rodziny składa się emerytura S. J. w wysokości 1.199,36 zł. Na podstawie § 3 ust. 2 pkt 1 ww. uchwały, odstąpienie od ustalenia opłaty może nastąpić, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego. Zgodnie z § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie zweryfikowania kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. Nr 127, poz. 1055), kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie wynosi 351 zł, podczas gdy dochód na osobę w rodzinie S. J. wynosi 599,68 zł, a zatem przekracza ww. kryterium dochodowe. W związku z powyższym odmówiono wnioskodawcy odstąpienia od ustalenia miesięcznej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Organ I instancji wskazał także, że spokrewnionej rodzinie zastępczej przyznano świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w wysokości 290,50 zł miesięcznie.

W odwołaniu od tej decyzji S. J. podniósł, że choruje na tarczycę i nadciśnienie tętnicze, które są chorobami przewlekłymi. Jego dochód wynosi 1.200 zł miesięcznie, co po odliczeniu rachunków za prąd, gaz, wodę oraz kosztów zakupu lekarstw daje kwotę 400 zł, która musi wystarczyć na utrzymanie dwóch osób. Organ I instancji podejmując zaskarżoną decyzję nie uwzględnił treści uchwały Nr (...), zgodnie z którą istnieje możliwość odstąpienia od naliczania opłat za względu na długotrwałą chorobę, udokumentowaną za świadczeniem lekarskim.

W dalszej kolejności odwołujący podniósł, że wraz z żoną nie wyrazili zgody na umieszczenie D. J. w rodzinie zastępczej. Wskazał, że przepisał na syna cały swój majątek wraz z działką, na której jest postawiony dom. Obecnie to rodzina zastępcza dysponuje całym jego dorobkiem, ycia wraz z rentami i rodkami uzyskanymi z wynajmu domu. W związku z powyższym odwołujący stwierdził, że niezrozumiałym dla niego jest obowiązek comiesięcznych wpłat w wysokości 300 zł w sytuacji, gdy rodzki, jakimi dysponuje na codzienne utrzymanie wynoszą 400 zł.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze decyzją z dnia (...) sierpnia 2012 r., Nr (...) utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję.

W podstawie prawnej organ odwoławczy powołał art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm., dalej w skrócie KPA) oraz art. 193 i art. 194 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 ze zm.) a także § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. Nr 127, poz. 1055).

W uzasadnieniu Kolegium przytoczyło przepisy art. 193 i 194 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także § 3 ust. 2 i ust. 3 uchwały Nr (...) Rady Powiatu (...) z dnia (...) lutego 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej (Dz.Urz. Woj. (...) z 4.04.2012 r., poz. (...), dotyczącej możliwości odstąpienia od ustalenia opłaty.

Powtarzając ustalenie organu I instancji dotyczącej dochodu S. J., który przekracza kryterium dochodowe na osobę w rodzinie, Kolegium nie dopatryło się naruszenia prawa przez organ I instancji i uznało, że nie zostały spełnione warunki odstąpienia od miesięcznej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej określone w ww. uchwale Nr (...) Rady Powiatu (...) z dnia (...) lutego 2012 r.

Decyzja ta jest przedmiotem skargi S. J. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie.

Nie wskazując kierunku weryfikacji zaskarżonej decyzji skarżący podniósł, że nie wyrażał zgody na umieszczenie syna D. J. w rodzinie zastępczej, a jedynie na jego pobyt u córki L. W. do ukończenia 18 roku życia. Wskazał, że organy obu instancji nie uwzględniły jego trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej, gdy choruje od 1968 r. a do końca życia będzie musiał pozostawać pod opieką lekarską. Nie wziął to także pod uwagę treści § 3 pkt 2 ww. uchwały Rady Powiatu, zgodnie z którą długotrwała choroba lekarska udokumentowana za wiadczeniem lekarskim jest przesłanką odstąpienia od obowiązuje opłaty. W dalszej kolejności skarżący wskazał na okoliczności podniesione uprzednio w odwołaniu, dotyczącej jego sytuacji majątkowej.

W odpowiedzi na skargę Samorządowe Kolegium Odwoławcze wniosło o jej oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Sąd administracyjny sprawuje w zakresie swojej właściwości kontrolną działalność administracji publicznej pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowi inaczej, co wynika z art. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. Nr 153, poz. 1269 ze zm.). Zakres tej kontroli wyznacza art. 134 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 270, zwanej dalej w skrócie PostAdmU). Stosownie do tego przepisu Sąd rozstrzyga w granicach danej sprawy nie będąc związany zarzutami i wnioskami skargi oraz powołanych podstaw prawnych.

Uwzględnienie skargi następuje jedynie wówczas, gdy zaskarżony akt narusza prawo w sposób określony w ostatnio cytowanej ustawie. W przypadku zaskarżenia decyzji Sądu zobowiązany jest zgodnie z art. 145 PostAdmU do jej uchylenia - jeżeli stwierdzi naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy, naruszenie prawa dające podstawę do wznowienia postępowania, inne naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na wynik sprawy - lub do stwierdzenia nieważności takiej decyzji, jeżeli zachodzą przesłanki przewidziane w art. 156 KPA lub innych przepisach.

W rozpoznawanej sprawie Sąd tego rodzaju wad i uchybień nie stwierdził, co przesądziło o oddaleniu skargi.

Art. 193 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 ze zm.) stanowi podstawą wydania decyzji w niniejszej sprawie, w ust. 1 wprowadza zasadę ponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez jego rodziców. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka wysokość tych opłat jest równa wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 ustawy. Zgodnie z art. 193 ust. 6 opłaty ponoszą także rodzice pozbawieni władzy rodzicielskiej lub którym władza rodzicielska została zawieszona albo ograniczona.

W art. 194 ust. 3 tej ustawy przewidziano możliwość umorzenia w całości lub w części z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub w ogóle odstąpienia od ustalenia opłaty. Szczegółowe warunki umorzenia, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 1. określa w drodze uchwały rada powiatu (art. 194 ust. 2 ustawy).

W świetle tych przepisów bezspornym jest, że na skarżącym spoczywa obowiązek ponoszenia opłat za pobyt jego syna D. w rodzinie zastępczej, choć jak wynika z postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 23 września 2011 r. Wydział III Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) (k. 22 akt sądowych), ma on ograniczoną władzę rodzicielską. Z ustaleń organu wynika również, że rodzinie zastępczej - L. i B. W. przyznano świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka - D. J. w wysokości 290,50 zł miesięcznie.

Skarżący wnioskował o odstąpienie od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, motywując to trudną sytuacją majątkową i zdrowotną i powołując się na uchwałę Nr (...) Rady Powiatu (...) z dnia (...) lutego 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej (Dz.Urz. Woj. (...) z 4.04.2012 r., poz. (...)).

Kwestie odstąpienia od ustalenia opłaty zostały uregulowane w § 3 tej uchwały. W ust. 2 pkt 1 i 2 przewidziano możliwość odstąpienia od ustalenia opłaty w zależności od sytuacji dochodowej - w przypadku dochodu na osobę w rodzinie zobowiązanego nie przekraczającego kryterium dochodowego określonego przepisami ustawy o pomocy społecznej lub dochodu wynoszącego nie więcej niż 250% kryterium dochodowego i wychowujących innych dzieci lub ponoszących odpłatnie za pobyt innych członków rodziny w instytucjach pomocy społecznej.

W § 3 ust. 3 uchwały przewidziano także możliwość odstąpienia od ustalenia opłaty w innych wymienionych w tym przepisie w pkt 1-9 okolicznościach, takich m.in. jak długotrwała choroba udokumentowana za wiadczeniem lekarskim (pkt 1), orzeczona niepełnosprawność (pkt 2), czy wskazane w pkt 9 inne ważne przyczyny uzasadniające odstąpienie.

Zgodnie z § 3 ust. 4 omawianej uchwały odstąpienie od ustalenia opłaty następuje na wniosek osób zobowiązanych do wnoszenia odpłatności, po przedłożeniu niezbędných dokumentów uwzględniających ich sytuację majątkową i zdrowotną.

W ocenie Sądu organy orzekające w sprawie prawidłowo ustaliły jej stan faktyczny, w tym dochód skarżącego, przekraczający kryterium dochodowe wynikający z obowiązującego w dacie wydawania decyzji w I i II instancji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie zweryfikowania kryteriów dochodowych oraz

kwot wiadcze pieni nych z pomocy społecznej (Dz.U. Nr 127, poz. 1055),

Odmawiaj c odst pienia od ustalenia miesi cznej opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zast pczej słusznie wi c przyj to, e nie zachodz okoliczno ci skazane w § 3 ust. 2 uchwały Nr (...) Rady Powiatu (...).

Jednocze nie nale y podkre li, e uchwała ta w przypadkach wymienionych w § 3 ust. 2 i 3 nie "nakazuje" organom administracji odst pienia od ustalenia opłaty, a jedynie daje tak mo liwo . Organy działaj wi c w ramach uznania administracyjnego.

Powołuj c si na przewidzian w § 3 ust. 3 pkt 1 uchwały "długotrwał chorób " skar cy doł czył za wiadczenie lekarskie wydane przez lekarza chorób wewn trznych, stwierdzaj ce, e S. J. jest leczony w Poradni Ogólnej z powodu chorób układu kr enia i schorze tarczycy i wymaga stałego leczenia.

W ocenie Samorz dowego Kolegium Odwoławczego okoliczno ta nie stanowi podstawy do zastosowania § 3 ust. 3 pkt 1 uchwały Rady Powiatu (...) i odst pienia od ustalenia opłaty.

S d podziela to stanowisko, maj c na wzgl dzie fakt, i ustalenie opłaty w razie spełnienia ustawowych warunków jest obowi zkiem organu, a odst pienie od jej ustalenia ma charakter wyj tkowy, uzale niony od zaistnienia szczególnych zdarze . W wietle przedło onego za wiadczenia lekarskiego i braku innych dowodów trudno uzna za takie szczególne zdarzenie fakt pozostawania 59-letniego skar cego w leczeniu w Poradni Ogólnej ZOZ w K.

Jednocze nie nale y stwierdzi, e w uzasadnieniu zaskar onej decyzji organ nie odniósł si do tej kwestii w sposób nale yty, okre lony w art. 107 § 3 KPA. Przepis ten wymienia niezb dne składniki uzasadnienia faktycznego decyzji: nakazuj c wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których si oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodno ci i mocy dowodowej. Nale y podkre li, e niew tpliwie organ odwoławczy nie jest zwi zany tre ci zarzutów zgłoszonych przez stron , jednak do zarzutów tych winien ustosunkowa si w pierwszej kolejno ci (por. wyrok NSA z dnia 6.08.1984 r., II SA742/84, ONSA 1984/2/67). Ocena tych e zarzutów i wskazanie argumentów, które przes dziły o ich uwzgl dnieniu lub braku ich zasadno ci winny stanowi niezb dny element uzasadnienia decyzji organu odwoławczego.

Uchybienie to nie mogło mie jednak istotnego wpływu na wynik sprawy, a co za tym idzie doprowadzi do uchylenia zaskar onej decyzji.

Na ocen legalno ci zaskar onej decyzji nie wpłyn ły te podnoszone w skardze argumenty braku zgody skar cego na ustanowienie jego córki L. W. rodzin zast pcz dla D. J. czy konflikty maj tkowe w rodzinie, jako e okoliczno ci te nie stanowi przesłanek ustalenia czy odst pienia od ustalenia odpłatno ci za pobyt dziecka w rodzinie zast pczej.

Z wszystkich tych przyczyn, w oparciu o art. 151 PostAdmU, S d skarg oddalił.